

FM: Latvijas eksportētājiem janvārī izdevies veiksmīgi kompensēt zaudēto Krievijas tirgu

Publicēts: 31.01.2018.

Pateicoties eksporta tirgu paplašināšanai un augošajiem eksporta apjomiem uz tādām valstīm kā Nīderlande, Čehija, Dānija, Vācija, Lielbritānija un Turcija, janvārī Latvijai izdevies vairāk nekā kompensēt krītošos eksporta apjomus uz Krieviju. Tādējādi kopējais Latvijas preču eksports pēc divu mēnešu lejupslīdes atkal uzrādījis pieaugumu salīdzinājumā ar pagājušā gada janvāri, palielinoties par 5,4%.

Ekonomisko sankciju un rubļa kursa krituma dēļ eksports uz Krieviju janvārī, salīdzinot ar pagājušā gada janvāri, samazinājās par 31,4%, piedzīvojot lielāko kritumu pēckrīzes laikā. Pilnībā apstājies ir sankcijām pakļauto produktu, tostarp piena, krējuma, sviesta, siera, svaigu zivju eksports, savukārt no citām preču grupām lielākais kritums eksportā uz Krieviju bijis etilspirtam, medikamentiem, smaržām, kā arī elektromotoriem un elektroģeneratoriem. Tā rezultātā Krievijas īpatsvars Latvijas eksportā sarucis līdz 5,6%, salīdzinot ar 8,7% attiecīgajā mēnesī pirms gada.

"Kopumā janvāra dati liecina, ka Latvijai līdz šim izdevies visai sekmīgi kompensēt eksporta tirgus zudumu uz Krieviju. Vienlaikus ar eksporta kritumu uz Krieviju janvārī būtiski audzis eksports uz tādām nozīmīgām Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstīm kā Vācija, Lielbritānija, Dānija un Lietuva. Ievērojami palielinājies arī eksports uz Turciju, Nīderlandi un Čehiju. Šīs valstis devušas lielāko ieguldījumu Latvijas kopējā eksporta kāpumā. Mūsu uzņēmēji spēj būt elastīgi, par ko ir liels gandarījums," skaidro finanšu ministrs Jānis Reirs.

Eksports uz Vāciju audzis par 8,4%, Lielbritāniju – par 13,5%, Dāniju – par 16,6%, Lietuvu – par 2,7%.

Skatoties pa preču grupām, janvārī lejupslīdi piedzīvoja divas no trim lielākajām Latvijas eksporta preču grupām – pārtikas un lauksaimniecības preces, kā arī koks un koka izstrādājumi, samazinoties attiecīgi par 16,0% un 1,5%.

Ja pārtikas eksporta samazinājums vērojams jau no pagājušā gada vidus un tieši saistīts ar Krievijas noteiktajiem importa ierobežojumiem ES ražotajai pārtikai, koka eksporta samazinājums visdrīzāk ir pārejoša parādība un jau nākamajos mēnešos, palielinoties kokapstrādes apjomiem, šis nozares eksporta apjomi atkal varētu sākt pieaugt. Pārtikas un lauksaimniecības preču eksportā lielāko samazinājumu janvārī piedzīvojuši Krievijas sankcijām pakļautie piena produkti - kritums vairāk nekā 50% apmērā - un svaigas un saldētas zivis ar kritumu tuvu 80%.

Tajā pašā laikā spēcīgu pieaugumu janvārī turpināja uzrādīt trešā no lielākajām Latvijas eksporta preču grupām - mehānismi un ierīces, kuru eksports salīdzinājumā ar pagājušā gada janvāri palielinājās par 36,4%. Visbūtiskāk šajā preču grupā audzis telefona aparātu, kā arī monitoru un projektoru eksports.

Janvārī jūtami palielinājās arī metālu, galvenokārt dzelzs atkritumu un lūžņu eksports, - par 33,6%, savukārt ķīmiskās rūpniecības ražojumu eksports auga par 3,4% un papīra un kartona eksports - par 10,3%.

Importam gada griezumā piedzīvojot kritumu par 3,5%, Latvijas ārējās tirdzniecības deficīts janvārī samazinājies līdz 128,5 miljoniem eiro, kas ir ievērojami zemāks rādītājs nekā vidēji 2014. gadā. Līdzās eksporta pieaugumam liela loma ārējās tirdzniecības bilances uzlabojumā bijusi minerālā kurināmā importa kritumam par 20,3%, ko noteikušas zemās energoresursu cenas pasaules tirgū.

Zināmu pamatu optimismam par Latvijas eksporta perspektīvām dod arī pēdējos mēnešos uzlabojušās Eiropas ekonomikas perspektīvas.

Eiropas Komisija savās ziemas prognozēs ir paaugstinājusi ES ekonomikas izaugsmes prognozi 2015. gadam no 1,5% līdz 1,7%, un visu galveno Latvijas eksporta partnervalstu IKP augs būtiski straujāk nekā ES ekonomika kopumā.

Latvijas eksporta perspektīvas uz ne-eiropas valstīm uzlabo arī pašreizējais eiro kursa kritums gan pret ASV dolāru, gan sterliņu mārciņu, gan Zviedrijas kronu un atsevišķu Austrumeiropas valūtām.

Par situācijas uzlabošanu Eiropā signalizē arī uzņēmēju un patērētāju noskaņojuma uzlabošanās, kur ES ekonomikas sentimentu indekss (ESI) februārī pakāpies līdz augstākajam līmenim kopš 2011.gada maija. Tajā pašā laikā ģeopolitiskā situācija reģionā joprojām ir saspīlēta un saglabājas kā galvenais risks Latvijas eksporta tālākai attīstībai.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-latvijas-eksportetajiem-janvari-izdevies-veiksmīgi-kompensēt-zaudēto-krievijas-tirgu>